

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas lietuvių kalba	Dalyko (modulio) pavadinimas anglų kalba	Kodas
Krikščioniškosios vienuolystės fenomenas ir Europos kultūros raida	Christian Religious Communities and History of European Culture	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Liudas Jovaiša Kitas (-i):	Istorijos fakultetas, Senovės ir vidurinių amžių istorijos katedra, Universiteto g. 7, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	Pavasario semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
<p>Modulio tikslas – supažindinti su svarbiausiomis istorinėmis bei dabartinėmis krikščioniškosios vienuolystės fenomeno formomis ir vienuolių indėliu į Europos kultūros istoriją, remiantis tarpdisciplinine istorijos, teologijos, menotyros prieiga.</p> <p>Moduliu ugdomos šios kompetencijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gebėjimas orientuotis svarbiausiose krikščioniškosios vienuolystės istorijos realijose ir nūdienos aktualijose; • europinės civilizacijos istorinės raidos procesų išmanymas; • gebėjimas „skaityti“ krikščioniškosios vienuolystės ženklus Europos ir Lietuvos kultūros ir meno paveldo objektuose; • gebėjimas kritiškai ir drauge kūrybiškai mąstyti, atsiremęs į pažintą europinės kultūros ir mentaliteto tradiciją; • gebėjimas efektyviai – inovatyviai ir drauge remiantis tradicija – veikti šiandieninės visuomenės gerovei, įsisaugant krikščioniškosios civilizacijos poveikį kultūrinei, intelektualinei, socialinei Europos ir Lietuvos istorijos raidai ir suvokus krikščioniškojo paveldo svarbą europiniam, nacionaliniam, lokaliai ir individo tapatumui. 		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
<ul style="list-style-type: none"> - suvoks bendrąją vienuolystės istorijos raidą bei jos reikšmę Europos bei Lietuvos istorijai bei dabarčiai ir gebės ją apibrėžti ir įvertinti; - gebės apibūdinti svarbiausius krikščioniškojo vienuolinio gyvenimo tipus, formas ir procesus; - išmanys pamatinę krikščioniškojo vienuolinio gyvenimo terminologiją 	<ul style="list-style-type: none"> - probleminis dėstymas - literatūros analizė - grupinė diskusija - mokomosios ekskursijos 	<ul style="list-style-type: none"> - egzaminas (atviro tipo klausimai, sąvokų apibrėžimas)
<ul style="list-style-type: none"> - gebės pritaikyti įgytas krikščioniškosios vienuolystės ir Europos kultūros istorijos žinias savo nuomonei pagrįsti 	<ul style="list-style-type: none"> - grupinė diskusija - atvejo analizė - praktinė užduotis 	<ul style="list-style-type: none"> - dalyvavimas seminaruose - praktinės užduoties pristatymas (poromis / grupėmis)
<ul style="list-style-type: none"> - gebės savarankiškai surinkti reikiamą informaciją apie krikščioniškosios vienuolystės istorijos objektą bei kvalifikuotai ją pristatyti 	<ul style="list-style-type: none"> - literatūros analizė - praktinė užduotis - grupinė diskusija 	<ul style="list-style-type: none"> - praktinės užduoties pristatymas (poromis / grupėmis)

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Krikščioniškosios vienuolystės pavidalas šio religinio fenomeno kontekste. Krikščioniškosios vienuolystės kertiniai principai ir sąvokos.	2						2	-	
2. Seniausios krikščioniškosios vienuolystės formos. Rytų Bažnyčios vienuolinis gyvenimas 2. 1. Vienuolystės gimimas Egipte: anachoretinis ir cenobitinis pavidalai 2. 2. Šv. Bazilijaus regula ir Ortodoksų Bažnyčios vienuolystė 2. 3. Šv. Benedikto regula – krikščioniškųjų Vakarų vienuolinio gyvenimo tradicijos pagrindas <i>Seminaras: 2.3. tema.</i>	4		2				6	8	- paskaitų medžiagos (VMA patalpintų skaidrių) analizė, - privalomosios literatūros studijos (egzaminui – 1 pozicija, p. 41–60, 77–86; 2 pozicija, p. 138–144; seminarui – 1 pozicija, p. 63-68; 4 pozicija), - pasirengimas diskusijai
3. Viduramžių Europoje atsiradusios vienuolystės formos 3. 1. Benediktiniškosios vienuolystės revizija XI–XII a.: Cluny reforma, cistersai ir kartūzai 3. 2. Regulinių kanauninkų vienuolijos ir špitolinės-karinės brolijos 3. 3. Elgetaujančiųjų vienuolijų revoliucija XIII a. Europoje <i>Seminaras: 3.3. tema.</i>	4		2				6	8	- paskaitų medžiagos (VMA patalpintų skaidrių) analizė, - privalomosios literatūros studijos (egzaminui – 1 pozicija, p. 97–113, 172–196, 210–223; 2 pozicija, p. 305–322; seminarui – 1 pozicija, p. 232–248, 258–264), - pasirengimas diskusijai
4. Vienuolinio gyvenimo atsinaujinimas Ankstyvaisiais Naujaisiais laikais 4. 1. Šv. Ignacas ir vienuolinio gyvenimo transformacijos Jėzaus Draugijoje 4. 2. Kitos regulinių dvasininkų vienuolijos (misionieriai, pijorai) 4. 3. Moteriškosios vienuolystės tradiciniai pavidalai ir jų revizija XVI–XVII a. <i>Seminaras: 4. 1. tema.</i>	4		2				6	8	- paskaitų medžiagos (VMA patalpintų skaidrių) analizė, - privalomosios literatūros studijos (egzaminui – 3 pozicija, p. 61–66 ir 196–202; seminarui – 5 pozicija), - pasirengimas diskusijai
5. Modernusis pasaulis ir naujų vienuolinio gyvenimo formų radimasis XIX–XXI a. 5. 1. Vienuolinio gyvenimo formų inovacijos Europoje po Didžiosios Prancūzų revoliucijos 5. 2. Vienuolinio gyvenimo atsinaujinimas tarpukario Lietuvos Respublikoje 5. 3. Vienuolinio gyvenimo apmąstymas II Vatikano susirinkime ir jo aidas Lietuvoje 5. 4. Vienuolystės patirtis sovietmečio Lietuvoje 5. 5. Naujausios vienuolinio gyvenimo formos šiuolaikiniame pasaulyje <i>Seminaras: 5.3 tema.</i>	8		2				10	1 2	- paskaitų medžiagos (VMA patalpintų skaidrių) analizė, - privalomosios literatūros studijos (egzaminui – 3 pozicija, p. 202–206; 10 pozicija, p. 59–91, 101–119; seminarui – 9 pozicija, p. 64–67, 262–272; 11 pozicija, p. 144–164), - pasirengimas

										diskusijai
6. Krikščioniškoji vienuolystė ir Europos kultūros raida 1. Vienuolynai – rašto ir knygos kultūros centrai 2. Vienuolynų architektūra ir jų poveikis Europos meno raidai 3. Vienuolynų liturgija ir muzikinės kultūros vystymasis 4. Vienuolinės studijos ir jų reikšmė Europos mokslo raidai 5. Kontempliatyviųjų vienuolynų ūkis ir Europos agrarinė istorija 6. Aktyviųjų vienuolių visuomeninė misija: švietimas, gydymas, socialinė rūpyba	8								8	10 - paskaitų medžiagos (VMA patalpintų skaidrių) analizė
7. Krikščioniškosios vienuolystės paveldas Vilniuje (mokomosios ekskursijos)	4								4	-
8. Praktinės užduoties atlikimas ir pristatymas			6						6	16 - praktinės užduoties atlikimas (darbas grupėje ir grupinis pristatymas auditorijoje)
9. Pasirengimas egzaminui ir jo laikymas										16 - studijuotos medžiagos pakartojimas ir apibendrinimas
Iš viso	34		14						48	82

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Pasirengimas seminarams ir dalyvavimas seminaruose	20	Semestro metu	10 balų atitinka 20 proc. galutinio pažymio. Balai skiriami šia tvarka: 1-4 balai – nesilaiko seminarų lankomumo reikalavimų, medžiaga visiškai neįsisavinta. 5 balai – medžiaga neįsisavinta arba įsisavinta labai paviršutiniškai, nesugebama įsijungti į seminarų temos nagrinėjimą, seminaro tema suprantama labai paviršutiniškai. 6-7 balai – studento žinios paviršutiniškos ir fragmentiškos. 8-9 balai – studentas geba atskleisti paskirus temos aspektus, motyvuotai atsakyti į klausimus ir tam tikru lygiu argumentuotai diskutuoti, tačiau nepajėgia paskirų aspektų sujungti į darnią visumą. 10 balų – studentas puikiai žino ir supranta studijuojamą temą, geba ją atskleisti iš esmės (jungdamas paskirus aspektus į darnią visumą) ir kritiškai nagrinėti, išskirdamas specifines potemes.
Egzaminas (vienuolystės fenomeno tipologijai ir istorijai skirtas testas bei sąvokų paaiškinimas ir vienuolių indėliui į Europos kultūros istoriją skirtas atviras klausimas – mini esė)	50	Sesijos metu	10 balų atitinka 50 proc. galutinio pažymio. Balai skiriami šia tvarka: 1-4 balai - studentas nesupranta krikščioniškosios vienuolystės istorijos proceso, nežino svarbiausių krikščioniškosios vienuolystės istorijos faktų, reiškinių, neskiria krikščioniškų vienuolių, negeba atsakyti į klausimus. 5 balai - studentas žino paskirus, tačiau atsitiktinius krikščioniškosios vienuolystės istorijos faktus, reiškinius, procesus, krikščioniškų vienuolių bruožus. 6-7 balai - studentas žino ir geba išskirti svarbiausius krikščioniškosios vienuolystės istorijos procesus, krikščioniškų vienuolių bruožus, tačiau nepajėgia jų susieti tarpusavyje. 8-9 balai – studentas išskiria esminius krikščioniškosios vienuolystės istorijos procesus, krikščioniškų vienuolių bruožus ir susieja juos į darnią visumą, gerai suprasdamas išmoktą medžiagą bei derindamas detalų konkretumą ir apibendrinančias išvadas.

			10 balų – puikiai išmokta modulio medžiaga papildoma savarankiškai įgyta informacija, gebama ją interpretuoti ir puikiai apibendrinti, demonstruojami aukščiausio lygmens kognityviniai gebėjimai.
Praktinės užduoties (N objekto vienuoliškojo paveldo grupinio pristatymo, 10 min. trukmės) atlikimas	30	Semestro metu	10 balų atitinka 30 proc. galutinio pažymio. Balai skiriami šia tvarka: 1-4 balai – užduotis neatlikta. 5 balai – užduotis formaliai atlikta, tačiau dalyko turinyje nesiorientuojama, reikiama informacija nesurinkta, pristatomas chaotiškas teiginių kratinys. 6-7 balai – užduotis atlikta paviršutiniškai, nuosekliai nesusipažinta su pristatomo objekto paveldu, nesuprantama atitinkamos vienuolijos specifika, pristatymo forma neapgalvota, nelogiška minties tėkmė, sunkiai suprantamas kalbėjimas. 8-9 balai – užduotis atlikta gerai, tačiau informacija apie objektą fragmentiška, arba nepateikiamas vienuolinio gyvenimo kontekstas, arba šlubuoja pristatymo forma (pvz., neaiški struktūra, nepakankamai artikuliuotas kalbėjimas). 10 balai – pasinaudojus visa reikiama medžiaga disciplinuotai ir apgalvotai pristatomas N vienuolyno vienuoliškasis paveldas atitinkamos vienuolijos gyvenimo ir veiklos perspektyvoje.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
1. Jerzy Kłoczowski	2006	<i>Krikščionių bendruomenės besikuriančioje Europoje</i>		Aidai
2.	1996-1997	<i>Katalikų Bažnyčios istorija, d. 1-2</i>		Katalikų pasaulis
3.	1997	<i>Katalikų Bažnyčios istorija, d. 2</i>		Katalikų pasaulis
4.	1997	<i>Šventojo Benedikto regula</i>		Aidai
5. John W. O'Malley	2016	The Distinctiveness of the Society of Jesus	<i>Journal of Jesuit Studies</i> , vol. 3 (2016), issue 1, p. 1–16	Brill
6.	2001	<i>Vatikano II susirinkimo nutarimai</i>		Aidai
7. Regina Laukaitytė	1997	<i>Lietuvos vienuolijos: XX a. istorijos bruožai</i>		Lietuvos istorijos instituto leidykla
8. Arūnas Streikus, Vidmantas Šimkūnas, Daiva Kristina Kuzmickaitė	2015	<i>Iš sovietinės patirties į laisvės erdvę: Vienuolijos Lietuvoje XX a. antroje pusėje</i>		Lietuvių katalikų mokslo akademija
Papildoma literatūra				
Atanasas Aleksandrietis	2016	<i>Antano gyvenimas</i>		Palendriai
Hartmut Boockmann	2003	<i>Vokiečių Ordinas. Dvylika jo istorijos skyrių</i>		Aidai
Pranciškus Asyžietis	1995	<i>Raštai</i>		Taura
Tomas Celanietis	2000	<i>Šv. Pranciškaus pirmasis gyvenimas</i>		Aidai
Klara Asyžietė	1995	<i>Laiškai, regula ir testamentas</i>		Aidai
Candido de Dalmases	2001	<i>Tėvas Ignacas</i>		Katalikų pasaulis
Ignacas Lojola	1998	<i>Autobiografija. Dvasinės pratybos</i>		Aidai
Małgorzata Borkowska	1996	<i>Życie codzienne polskich klasztorów żeńskich w XVII–XVIII wieku</i>		Państwowy Instytut Wydawniczy
	1998	<i>Lietuvos vienuolynai. Vadovas</i>		Vilniaus dailės akademijos leidykla

	2008	<i>Benediktiniškoji tradicija Lietuvoje</i>		Aidai
	2014	<i>Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės moterų vienuolijos: istorija ir paveldas</i>		Versus aureus